

בית הכנסת "הר חורב"

הסיוור המסורתי בעקבות לוחמים

יום הזיכרון תשפ"ג

לחברים ובני משפחותיהם שלום וברכה!

כמדי שנה ב-37 השנים האחרונות, אנו ממשיכים בע"ה לקיים ביום הזיכרון הקרוב את סיוורנו המסורתי באתרי לחימה וקרבות בהדרכת ישראל קצובר.

במלאת 75 שנה למדינה, נצא הפעם לסייר בשכונת עין-כרם, פינה ירושלמית שלמעלה מ-3000 שנה לא פג קסמה המיוחד. שילוב של היסטוריה עתיקת יומין עם ארכיטקטורה מגוונת, והכל סביב בוסתנים וכרמי גפנים, מדרגות חקלאיות וחומות אבן. ולמרות שרובנו ירושלמים שנים רבות, נגלה מקום מדהים שאנו כמעט ולא יודעים עליו דבר. ביקור בשכונה המעוררת השראה, אחד המקומות השמורים והיפים בישראל, שכונה המזמנת חוויה ייחודית למבקרים בה.

לבירתנו ירושלים פנים רבות, ואנו משתדלים תמיד להציג את החביבות עלינו מכולן, ואלו תווי פניה היפים של ירושלים היהודית, גם אם לעיתים קשה לאתרן בין צריחי המנזרים והמסגדים וחומות הכנסיות. לאורך שנים מכרו לנו שהסיפור של עין כרם, הוא נוצרי – אך לא. הסיפור העיקרי של עין כרם, הוא יהודי.

לסיוורנו השנה, בעקבות הזווית היהודית של עין כרם אנו מגיעים דרך הכבישים הצרים המתפתלים בין היערות הקסומים של הרי מערב העיר. נצעד בנתיביה העבריים של שכונה זו המשתרעת בעמק מרשים, אתר הרביעי בחשיבותו לדת הנוצרית, אך אנו נפסע בין צללי הסמטאות וננסה לנגוע בנקודות ההיסטוריה היהודיות של שכונה ירושלמית זו. לה גם היסטוריה כואבת מימי מלחמת השחרור, שלא כל כך מוכרת. לשכונה זאת הגיע הצבא המצרי בדרכו מעזה לרמת רחל. כאן הקימו המתנדבים העיראקים שבאו לסייע לערביי ירושלים את מחנם, ועין כרם הפכה אז לקן פורעים פעיל, עד שנכבשה בקרב קשה, בידי 70 גדנ"עים צעירים.

היישוב סמוך למעיין עתיק (שכולם טועים ומטעים, באשר לזהותה של אותה מרים, הנושאת את שם המעיין) ונחשפו בו שרידים המעידים על התיישבות מהתקופה הכנענית ואילך. בסיוורנו נברר מה היה שמו של המקום בתקופת התנ"ך, והיכן הוסתר האוצר הבלום שהוטמן בשכונה. כמו כן נזכיר שהגמרא מספרת לנו שאבני המזבח למקדש הובאו משכונה זאת שהייתה בימי בית שני יישוב יהודי פורח. עין כרם הוא כפר עתיק עם שורשים המוכחים במחקר הארכיאולוגי. שפע טבעי שסביבו קם יישוב כנעני ולאחר מכן יהודי. אחרי חורבן בית שני היהודים מגורשים מאזור ירושלים ונוכרים תופסים את מקומם. במאה ה-7 המוסלמים כובשים את הארץ, הורסים הכול, והכפר נטוש זמן רב עד בוא הצלבנים. במאה ה-14 מהגרים מוסלמים מספרד מגיעים לשכונה, ומקימים התיישבות ששכנה כאן עד למלחמת העצמאות.

כפר עתיק שהפך לשכונה ירושלמית שמשכה אליה לאורך דורות, אנשי דת, כובשים ומצביאים, משוררים ואמנים, שהטביעו חותמם על מקום גדוש במורכבות חברתית, ומציאות העולה על כל דמיון. חבל להפסיד ביקור מיוחד זה.

הביאו עמכם את "הדור הצעיר" שלא ידע את הימים ההם. המסלול קל ונגיש לכול. ניפגש אי"ה ביום שלישי ד' באייר תשפ"ג (25.4.2023) בשעה 15:15 בדיוק, ברחבה המיוערת שמעל לחניה התת קרקעית, החופשי לכל, בתחילת רחוב המעיין, ומי שכבר לא מוצא שם חניה יכול לחנות בסביבה, אך רק במקומות המותרים, (ואם יש לכם כסאות טיול מתקפלים הביאום עמכם), ומשם נצעד בעקבות הלוחמים, ולזכרם.

